

Jaarverslag 2008

1. VISIE & MISSIE

Visie

Niet alleen het lichaam maar ook de geest krijgt te maken met kanker. Het op een persoonlijke manier verwerken van deze ingrijpende gebeurtenis kan een groot verschil maken voor de kwaliteit en wijze van (door)leven.

Creatieve en beeldende expressie zijn manieren voor het verwerken van kanker en het vinden van een nieuw evenwicht en/of andere kwaliteit van leven bij kanker.

Bekendheid hiermee is in de eerste plaats in het belang van de (ex-)patiënten en hun naasten, maar is ook van importantie voor hulpverleners werkzaam in de psychosociale oncologische zorg en professionals en belanghebbenden (zoals oncologen en verzekeraars).

Het *zichtbaar*, *tastbaar* en *voelbaar* maken van de impact van kanker op mensen door middel van creatieve en beeldende uitingen kan onder andere een bijdrage leveren aan de toegankelijkheid van de psycho-oncologische zorg voor (ex-)kankerpatiënten en hun naasten.

Missie

Kanker in Beeld is een stichting die mensen met kanker, of die kanker hadden, en hun naasten in aanraking brengt met de mogelijkheden van het expressief en beeldend verwerken van het ziekteproces, zowel op individuele basis als in contact met lotgenoten.

De Stichting Kanker in Beeld brengt hulpverleners en professionals die actief zijn op het terrein van de (psychosociale) oncologie in contact met de mogelijkheden en effecten van creatieve en beeldende expressie bij verwerking van kanker. Zij doet dat onder meer door kennis en ervaring op dit gebied te delen en door te geven.

De Stichting Kanker in Beeld wil een verbindende schakel zijn binnen de psychosociale oncologische zorg op het gebied van beeldend en expressief verwerken van kanker in Nederland.

Voor wie?

Stichting Kanker in Beeld richt zich daarvoor op:

- Hulpverleners en professionals op het gebied van psychosociale zorg aan kankerpatiënten;
- (Ex-) kankerpatiënten en hun naasten;
- Vrijwilligers.

Wat doet Kanker in Beeld?

De Stichting Kanker in Beeld biedt een verbindend platform voor beeldend en expressief verwerken van kanker door:

- contacten en samenwerking tot stand te brengen met kankercentra, centra voor psycho-oncologie, de vele inloophuizen in het land en hun overkoepelende organisatie IPSO;
- het (helpen) organiseren van laagdrempelige regionale manifestaties, zoals tentoonstellingen en kooruitvoeringen;
- het bestendigen en op termijn (helpen) uitbouwen van het bestaande projectkoor op andere plaatsen in het land;
- een virtuele collectie aan te leggen van eigen beeldende en creatieve werken van (ex-) kankerpatiënten en hun naasten in een digitale databank op de website van de stichting (www.kankerinbeeld.nl);
- het periodiek organiseren van een grote landelijke manifestatie met tentoonstelling voor het op een hoogkwalitatieve wijze onder de aandacht brengen van vele aspecten van 'creatieve verwerking bij kanker';
- het informeren van de medische wereld over de expressieve en beeldende verwerking van kanker, mede op basis van wetenschappelijke onderbouwing, door middel van gesprekken, folders en displays op locaties;
- het (op termijn) mogelijk maken en (laten) financieren van promotieonderzoek op het gebied van psychosociale oncologie, expressieve en beeldende verwerking van kanker in het bijzonder.

2. ACTIVITEITEN 2008

In het jaar 2008 zijn een aantal belangrijke stappen gezet om zowel de Stichting Kanker in Beeld steviger neer te zetten en de definitieve doorgang van de 3^e Grote Manifestatie in het najaar van 2009 mogelijk te maken.

Website

Op 7 maart ging de nieuwe website in de lucht. Deze is geheel vernieuwd en vormt een belangrijk onderdeel van de uitstraling van de Stichting en maakt het mogelijk om op verschillende manieren te communiceren met alle mogelijke betrokkenen bij de Stichting.

Bestuur

Het bestuur werd uitgebreid met Aginus A.W. Kalis, secretaris/directeur van het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen. Medische contacten en wetenschappelijke publicaties worden zijn aandachtspunt. Tevens zal hij optreden als coördinator van het symposium dat georganiseerd zal worden tijdens de 3^e Grote Manifestatie.

Projectbureau

Op basis van de financiële toezeggingen van KWF Kankerbestrijding was het voor het bestuur mogelijk om een projectleider, Annelou Evelein en een projectassistent, Emily van Dedem aan te stellen die de Grote Manifestatie gaan voorbereiden. Beide zijn in het tweede kwartaal begonnen met hun werkzaamheden. Het bestuur is de medewerkers van het projectbureau zeer erkentelijk voor hun enorme inzet en betrokkenheid.

Regionale Activiteiten

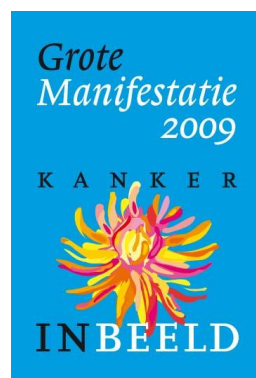
In samenwerking met IPSO (landelijk overkoepelende organisatie inloophuizen) organiseerde Kanker in Beeld een dag voor creatief en beeldende therapeuten die in de inloophuizen en therapeutische centra werkzaam zijn om ze op te roepen regionale tentoonstellingen te organiseren. In 2008 hebben 11 inloophuizen en therapeutische centra hieraan daadwerkelijk gehoor gegeven en een tentoonstelling verwerkingskunst georganiseerd:

- Vicky Brownhuis in Den Bosch;
- Toon Hermans Huis in Waalwijk;
- Toon Hermans Huis in Amersfoort;
- Het Behouden Huys in Haren;
- Adamas Huis in Nieuw Vennep;
- Haaglanden in Den Haag;
- Mama Rosa in Den Haag;
- Vruchtenburg in Rotterdam;
- Praathuis in Alkmaar;
- Kunst10daagse in Bergen aan Zee;
- Stichting Chaja in Oss.

3^e Grote Manifestatie

De zeer constructieve gesprekken die in 2007 en 2008 hebben plaatsgevonden met KWF Kankerbestrijding hebben het bestuur in staat gesteld om te besluiten de 3^e Grote Manifestatie definitief door te laten gaan. Naast toezeggingen van KWF Kankerbestrijding bleef fondsenwerving een grote prioriteit voor de Stichting en hiertoe werden ruim 70 fondsen, particuliere instellingen en bedrijven benaderd. Een aantal heeft reeds positief gereageerd en hebben financiële ondersteuning toegezegd. Ook in de komende jaren zal de fondsenwerving een belangrijk aandachtspunt blijven teneinde het voortbestaan van de Stichting te waarborgen. In dit kader wordt nagedacht over de opzet van fondsenwervende activiteiten, die mogelijk tijdens de Grote Manifestatie in 2009 zullen starten.

Gezien omvangrijke renovatiewerkzaamheden in de Oude Kerk in Amsterdam bleek het niet mogelijk op deze locatie de Grote Manifestatie te houden. Na uitgebreid onderzoek en overleg werd gekozen voor de Grote Kerk in Den Haag, waar de 3^e Grote Manifestatie van 10 september tot en met 1 oktober 2009 zal plaats vinden. In 2008 werd ook een logo voor de Grote Manifestatie ontworpen.

Een selectiecommissie werd samengesteld voor het selecteren van de werken die tijdens de Grote Manifestatie zullen worden tentoongesteld. Er is een draaiboek opgesteld voor het organiseren van regionale tentoonstellingen waar aangeboden werken kunnen worden getoond. In 2009 zal een wervingsactie worden gestart voor werken die mogelijk kunnen worden gebruikt voor de tentoonstelling.

In samenwerking met de stichting Care for Cancer zal er binnen het kader van de Grote Manifestatie een symposium worden georganiseerd voor iedereen die werkzaam is met mensen met kanker en heeft als titel: *Mogelijkheden tot zelfmanagement voor mensen geconfronteerd met kanker*. Het bestuur is Machteld de Bont en Sietske van der Veld van de stichting Care for Cancer zeer erkentelijk voor het vele werk dat zij tot nu toe hebben verzet tijdens de voorbereidingen van dit symposium.

Koren

De ontwikkeling bij de koren was ook in 2008 voorspoedig. Zingen voor je Leven Amersfoort gaf een lustrumconcert in de kleine zaal van het Concertgebouw. De voorstelling was geheel uitverkocht en een groot succes.

Gesprekken voor de oprichting van nieuwe koren werden gevoerd in Oss, Groningen en Amsterdam. In Amsterdam zijn de activiteiten gestart, mede dankzij een startsubsidie die de Stichting heeft verstrekt. Er bestaan nu koren in Amersfoort, Amsterdam, Den Haag, Haarlem/Nieuw Vennep en Oss. Besprekingen zijn gaande in Antwerpen en Venlo. Ook de fondsenwerving voor de koren blijft een belangrijk aandachtspunt.

Vooruitblik

Het jaar 2009 wordt belangrijk voor de Stichting. In september zal de Grote Manifestatie plaatsvinden en er moet nog veel werk worden verzet om dit te realiseren. Het bestuur zal vaker vergaderen en de projectleider- en assistente zullen hun werkzaamheden opvoeren. Ook zal er een parttime PR-medewerk(st)er worden aangetrokken om de publiciteit rond de Grote Manifestatie zo optimaal mogelijk te maken.

Voor de geplande activiteiten rond de Grote Manifestatie verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.

3. TESTIMONIALS

Marjan Schuitemaker-Swinkels uit Badhoevedorp.

'Zingen voor je leven' betekent voor mij: één keer per twee weken eerst Diny ophalen in Diemen en dan samen naar Amersfoort. Zelden zijn we in 1 keer goed gereden maar ondertussen kennen we het wegennet rondom Amersfoort aardig uit ons hoofd. Op de heenreis worden vaak de allerdaagse beslommingen doorgenomen: werk, familie, nieuwe kleren etc. Op de terugreis worden, naast het oefenen van de 1e en 2e stem (wat we meestal na zo'n minuut of 10 opgeven omdat het toch niet lukt), vaak de wat 'serieuzere' onderwerpen behandeld. Eigenlijk praten we op het koor niet zoveel. We zingen en we lachen. En tussen de regels door hoor je wat, vertel je wat. De één meer dan de ander. Eerst inzingen met Mariejan – zij is geweldig. Zij weet met hele eenvoudige, logische oefeningen van alles in je stem (en ook wel in jezelf) los te maken. Spelenderwijs steken we van alles op over flankademhaling, over houding, over spieren in je gehemelte.

En we lachen veel. En dan, na de koffie of thee...de liederen! Wie wil mag een lied inbrengen. Sommige liedjes zijn droevig, andere vrolijk. Vol overgave wordt er gerepeteerd. Iedereen stopt zijn ziel en zaligheid in de muziek. Soms wat al te enthousiast, maar Harrie zorgt voor een goede balans. Het moet natuurlijk wel een beetje klinken! En na het zingen weer helemaal opgeladen en vol energie huiswaarts.

Reinoud de Bruin uit Soest.

Vorig jaar ben ik gevraagd om mee te zingen met het koor 'Zingen voor je leven'. Mijn schroom om mee te doen, kwam voort uit het idee van een gespreksgroep met daarnaast nog wat zingen. Niets bleek minder waar, want er wordt bijna letterlijk gezongen of je leven er vanaf hangt. Naast het heerlijke met elkaar zingen, is er ook een gezamenlijke achtergrond wat een grote verbondenheid geeft. Er is naast het zingen ook, indien men daar behoefte aan heeft, een luisteren naar elkaar. Dat het zingen niet alleen plezier voor jezelf is maar ook anderen vreugde kan brengen, heeft vorig jaar de uitvoering op de KWF Boomplantdag wel bewezen.

Wil Groenendijk uit Hoorn.

Ik ben een deelneemster vanaf het 1^e projectkoor. Direct vanaf het begin ontstond er een voor mijn gevoel speciale band tussen de koorleden. We hadden iets gemeen. En dan de repetities in het Cristofori pand te Amsterdam: het was elke keer weer een klein feestje. En het optreden in de Oude Kerk (het doel waar we toen naar streefden) tijdens de tentoonstelling 'Kanker in Beeld'. Hartverwarmend en ontroerend. Maar ook het kerstconcert in het Antonie van Leeuwenhoek ziekenhuis. Voor mij was dat iets van: laten zien dat er hoop is. Ik was ook ziek en kon laten zien waar je lichaam weer toe in staat is. Piet-Hein van der Ven zei vaak: "Zingen is topsport". Het maakte mij trots dat ik dat (weer) kon. En daarna het vervolg in Amersfoort. Wat was ik blij dat er een doorstart werd gemaakt. De blijdschap waarmee 'oude bekenden' elkaar begroetten. Ik voelde me meteen weer thuis. Nu met een nieuwe aanpak. Met twee enthousiaste mensen, Mariejan en Harry, en nieuwe koorleden. Hoewel de afstand die ik moet overbruggen veel tijd in beslag neemt, doe ik weer graag mee. Helaas kon ik afgelopen jaar niet bij de optredens van dit nieuwe koor zijn. Maar van verschillende leden heb ik gehoord dat het prachtig was. "Zingen met een brok in je strot", zei er één. Dat herken ik. Vaak rolden de tranen over mijn wangen. Maar je ging door en het lukt ook! Ik hoop dat we nog heel lang mogen en kunnen zingen!

Anoniem

Ik heb met heel veel warmte, emotie en intensiteit precies een maand aan dit kunstwerk mogen werken. Vandaag de laatste hand aan gelegd. Dan moet ik altijd ook weer even afscheid nemen, maar ik blijf me ook verwonderen. En weet je, de chemoperikelen gaan daardoor vanzelf naar de achtergrond. Tweede chemo is nu klaar en heb daarom een week 'rust'. Ben daarom begonnen aan het opzetten van een volgend doek. Ja, als de stoom weer op gang is kan ik niet meer stoppen. Weet dat jullie nu al mensen motiveren en inspireren alleen door al te horen dat het symposium en expositie er komen!!

4. 3^e GROTE MANIFESTATIE

Vorig jaar zijn wij gestart met de concrete voorbereidingen voor de derde Grote Manifestatie. De Stichting Kanker in Beeld wil de traditie in ere houden en laten zien wat creatieve expressie kan betekenen voor hen die met kanker worden geconfronteerd. Deze 3^e Grote (landelijke) Manifestatie vindt in 2009 plaats van 10 september tot en met 1 oktober, dit keer in de Grote Kerk te Den Haag.

De tentoonstelling

Wat ruim tien jaar geleden begon als een pionierend begin (bescheiden initiatief) heeft mede door de twee eerdere landelijke manifestaties (1998 en 2003) en twee publicaties, op meerdere plekken in het land navolging gekregen. Inmiddels is een flink aantal therapeuten opgeleid en werkzaam op dit terrein. Op verschillende plekken zijn ateliervoorzieningen en workshops voor (ex-)patiënten gekomen. In het afgelopen jaar zijn in den lande verschillende kleine tentoonstellingen georganiseerd, geënt op het concept van Kanker in Beeld.

Deze ontwikkelingen juicht de stichting toe en waar mogelijk biedt zij steun. Ondanks nieuwe ontwikkelingen in de medische wetenschap en de toenemende kans op genezing worden steeds weer mensen ziek: voor een ieder bij wie kanker wordt geconstateerd is de impact groot. Dat is meestal het moment waarop mensen mogelijk in aanraking komen met creatieve verwerking. Er komen ook steeds weer nieuwe mensen te werken in de zorg voor wie het terrein van creatieve verwerking bij ziekte onbekend terrein is.

Daarom organiseert Kanker in Beeld in 2009 een nieuwe landelijke manifestatie. Naast het exposeren van beeldend werk zullen er vele andere vormen van expressief werken hier een platform vinden, zoals poëzie, dans, muziek zang, film en theater. De eisen met betrekking tot deskundigheid blijft een belangrijk aandachtspunt. Hiertoe worden tijdens de looptijd van de expositie een symposium en verschillende workshops georganiseerd.

Doelgroepen

Er worden twee hoofddoelgroepen onderscheiden:

- 1) Patiënten, ex-patiënten en hun naasten;
- 2) Hulpverleners en andere professionals op het gebied van de psychosociale oncologie.

Sfeer

Het verwerkingsproces rondom kanker kent een bepaald verloop, dat ook terugkeert in de thematiek van de geselecteerde werken: angst, woede, eenzaamheid, pijn en verdriet; maar ook: innerlijke kracht, hoop, delen en loslaten. Kinderen verwerken weer op een andere wijze dan volwassenen, hoewel de wijsheid van een kind niet te onderschatten is. Teksten vormen een onlosmakelijk deel van de tentoonstelling. Iedere maker wordt gevraagd zijn of haar werk in woorden toe te lichten.

Projectplanning en organisatie

- Voor de tentoonstelling wordt creatief werk verzameld via bestaande contacten en via een landelijke oproep; Inmiddels zijn er al meer dan 100 aanmeldingen door ons ontvangen en hebben de eerste voorselecties plaats gevonden;
- Inzending documentatie;
- Aanmelden creatief werk & selectie;
- Programmering manifestatie:
Tentoonstelling, muziek optredens, muziektheater, vertoningen films en documentaires, workshop en symposium/conferentie.

Conferentie - kennisoverdracht

In het kader van de 3^e Grote Manifestatie wordt er samen met de Stichting Care for Cancer op donderdag 17 september 2009 een eendaagse conferentie georganiseerd onder de titel '*Kanker in Beeld: bevorderen van (werken aan) zelfmanagement van mensen geconfronteerd met kanker*'.

Het doel van de eendaagse conferentie is inzicht te geven in de mogelijkheden die beeldende en expressieve activiteiten kunnen bieden aan mensen die met kanker worden geconfronteerd. Het beoogt de deskundigheid te bevorderen van hulpverleners in de psychosociale en medische zorg, die kankerpatiënten en hun naasten met behulp van creatieve methoden (willen) begeleiden.

Bovendien willen wij laten zien waar de ontwikkelingen in de afgelopen tien jaar toe hebben geleid: beeldend werken heeft een effect op je lichaam/brein/welzijn/naasten.

Doelgroep van de conferentie: oncologen (internisten, chirurgen, radiologen), oncologieverpleegkundigen, nurse practitioners, maatschappelijk werkers, psychologen, psychotherapeuten, bedrijfsartsen, huisartsen, integrale kankercentra, inloophuizen, Toon Hermans huizen, therapeutische centra, patiëntenverenigingen, NFK, VVOV/NVPO, creatief therapeuten, kunstzinnig therapeuten enz.

Publiciteit

Inmiddels is een aanvang gemaakt met het opstellen en uitvoeren van een communicatieplan, met daarin aandacht voor:

- a) PR (bewerken media, zowel RTV als geschreven);
- b) E-marketing (gebruik van www.kankerinbeeld.nl, e-newsletters, bannering, links);
- c) Flyers, brochures;
- d) Posters (outdoor);
- e) Advertenties (o.a. bartering met uitgeverijen, etc.);
- f) Boek/DVD.

5. BESTUUR

Het bestuur van de Stichting Kanker in Beeld bestaat uit de volgende leden:

Patricia Deiters-Rahusen	voorzitter
Vincent van Dantzig	secretaris
Carina Hamaker	penningmeester
Patricia Flore-Deiters	lid
Aginus Kalis	lid

Patricia Deiters-Rahusen (1956) is beëdigd tolk/vertaler Frans/Spaans. Zij werkt als zelfstandig gevestigd imaginatie coach te Breukelen (www.parabel.nl). Zij is als trainer verbonden aan de School voor Imaginatie. In 2003 raakte zij als vrijwilliger betrokken bij de stichting Kanker in Beeld en richtte zij het projectkoor 'Zingen voor je Leven' op ter gelegenheid van de manifestatie in de Oude Kerk. Patricia is getrouwd en heeft drie dochters.

Vincent van Dantzig (1955) is getrouwd en heeft twee dochters en inmiddels 3 kleinzonen, waar hij zeer trots op is! Vincent houdt zich niet alleen bezig met Kanker in Beeld. Hij is ook de stuwende kracht achter de fondsenwervende activiteit voor de Nierstichting: de jaarlijkse klassieke autorally. Dat is niet vreemd als men weet dat hij in het dagelijkse leven werkt bij ATP Agency, een communicatie adviesbureau gespecialiseerd in de automobiele wereld. Vincent is bestuurslid geweest van het Klein Slottheater in Zeist, en speelde lange tijd cello in allerlei orkesten.

Carina Hamaker (1961) is na haar studie rechten een aantal jaren werkzaam geweest bij Pierson, Heldring & Pierson en Koninklijke Ahold. In 1994 werd zij partner bij First Financial Communications dat zij heeft helpen uitbouwen tot de marktleider op dat gebied in Nederland. Sinds 2002 werkt ze als zelfstandig consultant. Naast haar bestuursfunctie bij Kanker in Beeld is Carina ook bestuurslid van een stichting van het miniatuurstadje Madurodam. Carina is getrouwd en heeft 2 kinderen.

Patricia Flore-Deiters (1954) studeerde Kunstgeschiedenis in Amsterdam en museologie in Leiden. Zij is werkzaam als freelance organisator van tentoonstellingen en kunstprojecten in de openbare ruimte. Sinds 2004 doceert zij kunstgeschiedenis aan de HKU op de afdeling Kunst en Economie. Ook heeft zij zitting in de kunstcommissie van het KFHeinfonds, Utrecht. Naast haar werk in de kunstsector is zij werkzaam als hatha-yoga docent.

Aginus Kalis (1953) studeerde geneeskunde aan de Erasmus Universiteit van Rotterdam. Hij werkte onder meer als transplantatie coördinator van het AMC en als medisch directeur bij Solvay. Na bij Zilveren Kruis/Achmea een afdeling Zorgmanagement te hebben opgezet, stapte hij in 1999 over naar de overheid en werkte 4 jaar als directeur Gezondheidsbeleid en vervolgens Publieke Gezondheid op het Ministerie van VWS. Sinds begin 2004 is hij secretaris/directeur bij het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen. Aginus is getrouwd en heeft 2 zonen.